

KM 8/11 Strategiplan for samisk kirkeliv

Merknader fra komité D på Kirkemøtet

Komiteen gir i hovedsak sin tilslutning til saksorienteringen. Strategiplan for samisk kirkeliv er et meget grundig og gjennomarbeidet dokument. Den favner bredden av samisk kirkeliv i Den norske kirke, og er et svar på Kirkemøtets bestilling i sak KM 7/06. Komiteen vil uttrykke stor takk for det omfattende arbeidet som ligger bak planen.

Det er rimelig å forutsette at Den norske kirke tar et tydeligere selvstendig ansvar for samisk kirkeliv etter endrede relasjoner mellom stat og kirke, og at dette legges til grunn i arbeidet med stat - kirkereformen. Samisk kirkeliv må imidlertid sees i forhold til to prinsipielle relasjoner som det er viktig å skille mellom: stat-kirke relasjonen og stat-samefolk relasjonen (jf GL § 110a). Selv om Den norske kirkes relasjon til staten er i endring, har staten fortsatt et selvstendig ansvar gjennom grunnloven for å sikre den samiske folkegruppes kultur og samfunnsliv, i dette inngår samisk kirkeliv. Siden 1980 - årene har våre myndigheter bevilget betydelige beløp til samisk kultur og samfunnsliv, men lite av dette har tilfalt samisk kirkeliv. Myndighetene har klare forpliktelser til å understøtte også samisk kirkeliv, slik at det er mulig å imøtekomme de grunnleggende behov som Den norske kirke har på dette området.

Strategiplanen skisserer utfordringene og behovene knyttet til samisk kirkeliv på bred front. I handlingsplanen (kap 6) skisseres opprettelse av stillinger og tiltak som et minimum for å imøtekomme de behovene som avdekkes i den handlingsorienterte del (kap 5).

Komiteen vil sterkt understreke nødvendigheten av økte økonomiske rammer for å realisere nevnte stillinger og tiltaksfelt i handlingsplanen, i betydning av friske midler fra Stortinget. Øvrige tiltak som nevnes i handlingsorientert del (kap 5) forutsettes prioritert innenfor Den norske kirkes egne økonomiske rammer og i samarbeid med aktuelle utdanningsinstitusjoner og andre instanser.

I komiteen er det noen temaer som har vært gjenstand for særlige drøftinger, disse kan fordeles i følgende hovedpunkter:

A) Strategiplanen kan tjene som god folkeopplysning og gi hjelp til å forstå det samiske folkets historie, særpreg og rettigheter. Kapitlene 3 og 4 bør gjøres allment tilgjengelige.

B) De fleste samer i Norge tilhører Den norske kirke. Det betyr at Den norske kirke i dag også er en samisk kirke og har klare forpliktelser for samene som urfolk, og for samisk kirkeliv. Å inkludere samisk kirkeliv som en likeverdig del av Den norske kirke er å ta samisk språk og kultur på alvor, og se dets mangfold som en rikdom som hører med til Den norske kirkes helhet. I 1997 (KM 13/97) innrømmet Den norske kirke sin medvirkning i fornorskningen av samene og sa seg villig til å bidra slik at uretten ikke fortsetter. Denne forsoningsprosessen forplikter Den norske kirke til å prioritere samisk kirkeliv innenfor sin virksomhet, slik at samisk kirkeliv kan fremstå som en livskraftig og likeverdig del av Den norske kirke.

C) Samisk kristendomsforståelse og spiritualitet bidrar med sin åndelige og kulturelle rikdom til å gi Den norske kirke språk og redskap til å møte den åndelige utfordring i vår tid. Innenfor samisk kultur er den åndelige dimensjonen viktig. Dette kommer til uttrykk ved for eksempel nærhet til naturen, tyding av varsler, velsignelse av hus og steder og helbredelse ved bønn.

D) I respekt for Sametinget som samenes folkevalgte forsamling, ønsker komiteen at sametingspresidenten blir invitert til åpningsmøtet ved det første Kirkemøtet i hver periode. Sametingspresidenten har i denne sammenhengen en viktig symbolfunksjon. Komiteen vil oppfordre til nærmere samarbeid mellom Sametinget og Den norske kirke.

E) Etableringen av Samisk menighet i sørsamisk område (Saemien Åålmege (SÅ)) har gitt et stort løft for sørsamisk kirkeliv. Denne menigheten dekker et viktig behov innenfor et stort område. Pr. i dag er det en 50 % stilling som daglig leder knyttet til Samisk menighetsråd i sørsamisk område (Saemien Åålmegeaerie (SÅR)). Komiteen mener at stillingen som daglig leder skal økes til 100%, dette er nødvendig for å kunne ivareta det mandat SÅR forvalter. Dette er foreslått i strategiplanen og vil være et signal om videre satsning for å fremme sørsamisk kirkeliv.

F) Komiteen støtter UKM's (ungdommens kirkemøte) forslag til oppnevning og sammensetning av samisk utvalg for ungdomsspørsmål (Sung). Dette sikrer at Sung blir et utvalg valgt av og for samiske ungdom.

G) Komiteen viser til handlingsplanen (strategiplanens kap 6) med de prioriteringer som foreligger. Videre vises det til Kirkerådets tidligere vedtak (KR 35/08) om flytting av Samisk kirkeråd til Tromsø. Etablering av Samisk kirkeråd i Tromsø anses som avgjørende for at de øvrige tiltak i strategiplanen kan realiseres. Komiteen forutsetter med dette at midler stilles til disposisjon slik at flytting kan iverksettes i 2012.

Kirkemøtets vedtak

1. Den norske kirkes visjon for samisk kirkeliv er:
Livskraftig og Likeverdig – samisk kirkeliv i Den norske kirke.
2. Kirkemøtet mener den fremlagte strategiplanen er et godt redskap for å styrke og utvikle samisk kirkeliv.
3. Kirkemøtet erkjenner at Den norske kirke har et særlig ansvar for samisk kirkeliv og for at samisk kirkeliv kan utvikles i pakt med samisk selvforståelse, samiske tradisjoner, nasjonal lov og internasjonale konvensjoner.
4. Kirkemøtet vedtar strategiplan for samisk kirkeliv med tilhørende handlingsplan. Vedtaket omfatter kapitlene 1,4,5 og 6 med følgende endringer:
  - stillingen som daglig leder i Samisk menighet i sørsamisk område økes til 100%
  - samisk utvalg for ungdomsspørsmål (Sung) får tilsvarende oppnevningsspraksis som utvalg for ungdomsspørsmål (Ufung) i Den norske kirke.

Kapitlene 2 og 3 tas til orientering.

5. Kirkemøtet ber Stortinget bevilge nødvendige midler for å realisere handlingsplanen knyttet til strategiplanen, slik at statens forpliktelser i følge sameloven, kirkeloven, grunnlovens § 110 a, ILO- konvensjonen nr. 169 og øvrige folkerettslige bestemmelser overholdes. Handlingsplanperioden går fra 2012-2016.
6. Den norske kirke har på alle nivå et ansvar for å prioritere innenfor de rammer vi har til rådighet for å realisere de øvrige deler av strategiplanen.